

وزارت تحصیلات عالی

پوهنتون کابل

پوهنځی کمپیوتر ساینس

انجنیرۍ نرم افزار

(مونوگراف دوره لیسانس)

موضوع پروژه: مبارزه با فساد اداری با استفاده از تکنالوجی

ترتیب کنندې: یاسین "بهمنش" و روح الله "اکرمی"
استاد رهنما: پوهنمل کریمه قیومی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چکیده

ظهور فساد اداری قدامتی به درازی جامعه بشری دارد و رابطه آن با توسعه نظام سیاسی مستقیم است تا جایی که پیدایش آن می‌تواند موجب اخلال در نظام سیاسی یک کشور شود. در یک نظام اداری فاسد، کارمندان از موقعیت انحصاری خود در ارائه خدمات بهره می‌گیرند، و با شغل خود به تجارت می‌پردازند که این امر علاوه بر آسیب زدن به توسعه، مانع رشد رقابت سالم و عدالت اجتماعی می‌شود.

بررسی ریشه‌های فساد اداری ما را به دلایلی رهنمون می‌سازد که موجد محیطی است که در بستر آن عوامل انسانی جرات می‌یابند تا به راحتی با سوءاستفاده از موقعیت شغلی ایجاد شده، دست به اقداماتی بزنند که در پرتو آن حقوق اجتماعی، اقتصادی و سیاسی شهروندان نقض و یا حق مسلم فرد یا گروهی به آسانی پایمال یا به ناحق به دیگری واگذار شود. برخی از این دلایل را در ابهام مقررات قوانین و روش‌ها، کیفیت کار نظام دیوان سالاری، سطح دستمزدها در بخش دولتی، سیستم تنبیه و مجازات و نظارت‌های سازمانی می‌توان دید که با مطالعه دقیق و رفع آن شایسته است امیدوار به اصلاح نظام اداری بود. طوریکه ما و شما شاهدیم سالانه هزاران جوان تحصیل کرده از کشور خارج می‌شود همه تاثیر فساد اداری در کشور است.

واژه های کلیدی

فساد اداری، رشوه، پارتی‌بازی، فرهنگ گریز از کشور، توسعه، نظام سیاسی، نظام اقتصادی.

سپاس و تقدیم

از استاد ارجمند، پوهنمل استاد کریمه قیومی به عنوان استاد رهنما که در تمام مراحل این تحقیق، ما را راهنمایی نموده و در تدوین آن دست یاری رساندند، تشکر می کنیم. و مدیون همکاری های نیک ایشان بوده و از خداوند بزرگ برای ایشان عزت نفس و توفیقات مزید زندگی را خواهانیم و همچنان از والدین نهایت دلسوز و مهربان مان ابراز تشکری و قدر دانی مینماییم که در تمام عرصه های زندگی با ما همکاری نمودند.

و این اثر را تقدیم می نمایم به تمام نیرو های ملی و امنیتی کشور عزیز خود افغانستان ، و به امید یک افغانستان آباد و آزاد و یک افغانستان عاری از فساد.

فهرست مندرجات

1	مقدمه
2	1 معرفی
1	1.1 موضوع
1	1.2 پیام
1	1.3 تاریخ
1	1.4 عکس و فیلم
2	2 فساد اداری
2	2.1 تاریخچه فساد اداری
4	2.2 تعریف فساد اداری
4	2.3 انواع فساد اداری
5	2.4 ریشه های فساد اداری
8	3 قوانین مبارزه با فساد اداری
13	4 راه حل
14	5 پیاده سازی
14	5.1 Back-End
15	5.2 UML Diagrams
16	5.2.1 Front-End
17	5.2.2 چگونگی استفاده از این سیستم
18	5.2.3 Functionality
18	5.2.4 طریقه ثبت نمودن اسناد
19	5.2.5 تنظیمات (Setting):
20	5.2.6 فعال و غیر فعال:
20	5.2.7 حذف (Delete):
20	5.2.8 گزارش (Report):
21	5.2.8 ورود (Login):
22	5.2.9 درباره فساد اداری:

24.....	نتیجه (Conclusion)
25.....	مآخذ (References)

فهرست اشکال

14.....	رسم توضیحی 1: بیاید به فساد نه ، بگوییم..
14.....	رسم توضیحی 2: لوگوی دیتابیس MySQL
15.....	رسم توضیحی 3: لیست از جدول های دیتابیس
16.....	رسم توضیحی 4: لوگوی دیتابیس use case diagram
16.....	رسم توضیحی 5: لوگوی دیتابیس تکنالوژی های استفاده شده
18.....	رسم توضیحی 6: لوگوی دیتابیس صفحه اصلی
19.....	رسم توضیحی 7: ثبت نمودن اسناد
21.....	رسم توضیحی 8: گزارش دهی
21.....	رسم توضیحی 9: وارد شدن به سیستم

مقدمه

در دنیای معاصر، فساد اداری به عنوان یک مشکل بسیار مغلق و پیچیده ای در بدنه نظام های اداری کشور ها به خصوص، کشور های در حال توسعه عرض اندام کرده است. افغانستان نیز با توجه به شرایط پیش آمده امروزی، از دست آن در امان نمی باشد. فساد اداری، آسیب های زیادی را بر پیکر جامعه افغانستان وارد آورده و مانع اشتغال زایی در کشور گردیده است که میزان بلند نرخ بیکاری در کشور، یکی از تبعات آن می باشد. فساد اداری مانع رشد و ترقی در جامعه گردیده و هزینه های هنگفتی را بر دوش جامعه و مردم ما متحمل ساخته است. پیامد های ناگوار اجتماعی- اقتصادی فساد اداری؛ نظیر بیکاری، فقر، نا امنی، ترویج فرهنگ گریز از قانون، تجمل گرایی، ضعف انگیزه کاری کارمندان، پایین آوردن مشروعیت دولت، کاستن از اعتماد مردم نسبت به دولت، کاهش اثر بخشی ادارات دولتی در عرضه خدمات و هدایت امور و در نهایت ائتلاف منابع ملی را در پی داشته است. اما در کنار سایر عوامل در به میان آوردن بیکاری، نقش برجسته ای داشته و از عوامل تسهیل کننده آن به شمار می رود. بیکاری نیز در پهلوی فساد اداری که از آن تاثیر می پذیرد، باعث بروز بسیاری از بحران های دیگر در افغانستان گردیده است.

هر چند تحقیقات زیادی در رابطه با فساد اداری، عوامل و پیامد های ناشی از آن در افغانستان صورت گرفته است و بسیاری از محققین و نهاد های تحقیق کننده ضرورت مبارزه با این پدیده شوم و زیان آور را درک و در پی اصلاح و از بین بردن آن بر آمده اند. ولی با آنهم، ضرورت مبارزه با فساد اداری، ابعاد و پیامد های ناشی از آن، نیاز توجه جدی هم دولت و هم جامعه مدنی و سایر گروه های فشار را می طلبد. در تحقیق حاضر، تلاش صورت گرفته است با توجه به شرایط موجود " که نه ملت بالای دولت اعتماد دارد و نه بالای اداره مستقل مبارزه با فساد اداری، ما خواستیم راه حل خویش را پیشنهاد کنیم که همه مردم بتوانند خودشان در زندگی روزمره با این پدیده شوم مبارزه کنند.

از اینکه عصر حاضر، عصر تکنالوژی و ارتباطات است و بیشتر مردم به اینترنت و تکنالوژی دسترسی دارند. ما، وبسایتی را در نظر داریم که به راه اندازیم تا همه مردم به آسانی به آن دسترسی داشته باشند و هر نوع فسادپرا که روزانه در ادارات دولتی به آن مواجه می شوند، افشا بسازند. این وبسایت، طوری طراحی و دیزاین شده است که مردم میتوانند تصاویر، صداها، فلماها و اسناد دست داشته شان را در آنجا بگذارند تا نه تنها مردم، بلکه، مقامات بلند پایه دولتی هم ببینند که کدام ادارات و ارگانهای دولتی بیشتر معروض به فساد است.

ومن الله توفیق

1- معرفی

سیستم ما یک سیستم مبتنی بر وب است که ما این سیستم را برای این ساختیم تا بتوانیم فساد را در کشور کاهش بدهیم ، چون یگانه دلیل فقر ، بیکاری ، گریز جوانان تحصیل کرده از کشور و موارد دیگر تاثیر فساد است.

این سیستم طوری طراحی شده است که مردم میتوانند همه روزه خودشان با فساد اداری مبارزه کنند ، طوری که کسانی که فساد پیشگان را میبینند از آنها سند دارند ، از قبیل : صدا ، تصویر ، فیلم و یا دیگر مدرک بما ارسال میناید تا ما ان سند را به محضر عام افشا بسازیم که درین صورت هم دولت و هم مردم میتوانند بفهمند که کدام وزارت یا هم کدام ارگان دولتی بیشتر معروض به فساد است. و این سیستم طوری طراحی شده است که :

در صفحه نخست و در قسمت بالما یک آیت از قرآن کریم که بر فساد دلالت میکند را درج نموده ایم طوری که در قرآن کریم گفته شده است

"و لا تبغ الفساد فی الارض ان الله لا یحب المفسدین"[1]

ترجمه: فساد مجوید در روی زمین ، چون خداوند مفسدین را دوست ندارد.

اهداف خود را ذکر نموده ایم تا کسانی که به وب سایت ما مراجعه میکنند بتوانند در قدم اول اهداف ما را بدانند که هدف ما از ساخت این وب سایت چیست. بعد از خواندن اهداف ما کسانی که مشتاق افشا نمودن مفسدین باشد باید چند کار لازم را انجام بدهند.

1.1 موضوع

فرستنده درینجا موضوع اسناد را ذکر مینماید.

1.2 پیام

فرستنده اگر بجز از عنوان موضوع کدام پیام داشته باشد میتواند درینجا درج نماید تا ما به نشر برسانیم

1.3 تاریخ

تاریخ را که اسناد را برای ما میفرستند باید تاریخ واقعی باشد و تاریخ باید ذکر شود که هم ما و هم بینندگان وب سایب بفهمند که در کدام تاریخ نشر ، افشا شده است.

1.4 فیلم و تصویر

اسناد هم میتواند بصورت تصویر و هم بصورت فیلم باشد و عکس و فیلم بهر فارمت که باشد وب سایت ما قادر است تا انرا باز نماید.

درینجا تنها عکس ، تنها فیلم و یا هر دو تا عکس و فیلم را متواند اپلود نماید.

2 فساد اداری

ریشه «فساد اداری» در لغت به معنای «شکستن» (Rumpere) است. فساد در اصطلاح؛ بیرون رفتن از حد اعتدال است که با سوءاستفاده از امکانات و منابع عمومی در جهت کسب منافع شخصی [2] تبلور می‌یابد. فساد از لحاظ حقوقی، رفتار منحرف شده از ضوابط و وظایف رسمی یک نقش عمومی است که بنا به ملاحظات خصوصی یا ملاحظات قومی و منطقه‌ای [3] رخ می‌دهد و معمولاً برای موضوعاتی نظیر حکومت‌های فاسد و فقیر [4] و اعمالی که از دستگاه‌های فعال آنها سر می‌زند، به کار می‌رود.

فساد عمدتاً در دو سطح قابل اشاره است سطح اول [5]، مفاسدی است که عمدتاً با نخبگان سیاسی سر و کار دارد و کارمندان عالی رتبه و مقامات ارشد دولت‌ها را مشغول خود می‌سازد و سطح دوم، میان کارمندان رده پایینی است که در این نوع مفاسد، رشوه‌های عمومی و کارسازی‌های غیرقانونی با بخش خصوصی و جامعه صورت می‌گیرد. بررسی‌های تجربی نشان می‌دهد که فساد اداری در رده‌های میانی و پایین نظام اداری تا حدود زیادی به میزان فساد در بین سیاستمداران و کارمندان عالی رتبه بستگی دارد. همچنین در یک محیط سیاسی فاسد، کارمندان رده‌های میانی که مرتکب فساد اداری می‌شوند، کمتر نگران کشف جرم هستند چون غالباً میان مسولان رده بالا و مدیران میانی نوعی تباری برای چشمپوشی متقابل وجود دارد

2.1 تاریخچه فساد اداری

فساد در جوامع بشری قدمتی به اندازه تمدن بشریت دارد و در حال حاضر نیز یکی از مسائلی است که اکثر کشورهای جهان با آن دست به گریبان هستند و رشوه یکی از مهم‌ترین مصادیق فساد است. تاریخ تمدن‌های قدیمی مانند یونان، رم، چین، هند و ... متأثر از فساد بوده است. فساد رنج‌های بسیاری برای جامعه بشری به دنبال داشته و جنگ‌های پی‌درپی، خشونت‌ها و قیام علیه تمدن‌های حاکم، از بین رفتن سازمان‌ها و در هم ریختن جوامع همیشه مرتبط با فساد بوده است. فساد در کنار بقیه عوامل از علل مهم فروپاشی تمدن‌های فوق بوده است. مسأله فساد در تمام ادوار، گریبانگیر دولت‌ها و دغدغه‌های فکری بسیاری از دانشمندان و متفکران سیاسی بوده است. ویتو تانزی (Vito Tanzi) معتقد است فساد پدیده تازه‌ای نیست و دو هزار سال پیش کوتیلا (Kautilya) نخست‌وزیر یک شاه هندو در کتاب خود به معضل فساد پرداخته است.

رشوه یکی از قدیمی‌ترین و در عین حال گسترده‌ترین آسیب‌های اجتماعی است که ویل دورانت در کتاب تاریخ تمدن، شواهدی از وجود رشوه در روزگاران باستان را ذکر می‌کند و می‌نویسد:

در گذشته‌های دور که فرمانروایان برای اتخاذ تصمیمات مهم دست به دامان کاهنان می‌شدند تا با مشاهده پرواز پرندگان یا بررسی احشای حیوانات قربانی شده، قصد و اراده خدایان را از طریق آن‌ها مشاهده کنند و به اطلاع ایشان برسانند، کاهنان از افرادی که قوانین بر له یا علیه آنان بود، رشوه می‌گرفتند تا نظرات خود را با سفارشات آن‌ها هماهنگ کنند. در واقع رشوه، در طول تاریخ تمدن بشری وجود داشته و به روش‌های مختلف جلوه گر شده است.

شواهد زیادی از جلوه‌های گوناگون رشوه در طول قرن‌های متمادی و در کشورها و سرزمین‌های مختلف وجود دارد. در فرانسه، در طول سال‌های قرون وسطی، شواهدی از رشوه‌گری مقامات قضایی برای صدور رأی علیه صاحبان حق وجود دارد. حتی نوشته‌اند «راموس» فیلسوف و ریاضیدان بزرگ قرن هیجدهم فرانسه، به دلیل رشوه دادن رقیبش به دستگاه قضایی، کشته شد.

در روسیه تزاری، قانونی که بر جانشینی تزار و وراثت تاج و تخت حکومت می‌کرد، قانون رشوه بود.

در مورد رشوه در انگلیس، نقل قول جالبی از یک عضو پارلمان در قرن پانزدهم میلادی وجود دارد. که گفته است: دادگاه‌های انگلستان برای نیم دوجین جوجه از قانون، چشم‌پوشی می‌کنند.

این جمله نیز از «والپول» یکی از وزرای انگلستان در قرن هیجدهم است که گفته: هر وجدانی قابل خریدن است، تفاوتی که هست، در قیمت وجدان هاست

در یونان باستان کار رشوه دهی و رشوه گیری به جایی رسیده بود که در عهد «جرج سوم» روزهایی به عنوان روزهای رأی گیری تعیین می شد و چند روز پیش از آن، آرای رأی دهندگان به طور علنی، خرید و فروش می شد.

در مورد رواج رشوه در روم باستان، «امیانس» مورخ معروف روم در قرن چهارم، می نویسد: قضات حتی بابت خمیازه ای که می کشند، حقی مطالبه می کنند و اگر متهم پول خوبی بدهد، حتی مادرکشی هم قابل اغماض است.

در عهد دولت عثمانی «پادشاهان» حکمرانان بخش های مختلف کشور بودند که بر کشورهای اسلامی عربی سلطه داشتند و به اطرافیان سلطان برای باقی ماندن در مصدر کار رشوه می دادند و کار به جایی رسید که یکی از پادشاهان ادعا کرد به شخص سلطان هم رشوه داده است.

دانته (Dante) نیز در قرن چهاردهم، در کتاب کمدی الهی، به مسأله فساد توجه کرده و فساد را از نظر درجه بندی در اعماق جهنم قرار داده است. ویلیام شکسپیر نیز فساد مالی را دست مایه اصلی برخی نمایشنامه های خود قرار داده است.

افرادی دیگر نیز مانند ماکیاولی (Machiavelli) و برخی دیگر فلاسفه مانند بنتام (Jeremy Bentham)، روسو (Rousseau)، منتسکو (Montesquieu) در این مورد اندیشه و اظهار نظر کرده اند. به عقیده ماکیاولی، فساد جریانی است که طی آن موازین اخلاقی افراد سست و فضیلت و تقوی آن ها به نابودی کشیده می شود. از آن جا که بیش تر افراد ضعیف هستند و عاری از تقوی و پرهیزکاری، زمینه فساد در آن ها همواره موجود است مگر زمانی که تحت هدایت وزیر نفوذ یک رهبر بزرگ قرار گیرند.

ابن خلدون به فساد اداری توجه داشته و علت اصلی آن را علاقه شدید طبقات حاکم به زندگی تجملاتی عنوان می کند. به نظر وی هزینه بالای تجملات، طبقات حاکم را وادار می کرد که به روش های فساد اداری متوسل شوند.

از دید منتسکو، فساد سبب می شود تا یک سامانه سیاسی خوب و صحیح به یک سامانه زشت و ناپسند تبدیل گردد. وی معتقد است در حکومت مشروطه شرافت به قدری مؤثر است که از هر پیش کشی بهتر است و احتیاجی بدان نیست، اما در حکومت استبدادی که نه شرافت وجود دارد و نه تقوی نمی توان به انجام کاری تصمیم گرفت مگر به امید استفاده افلاطون دستور می داد هر کس برای انجام وظیفه تحفه ای بگیرد، باید محکوم به اعدام شود. او مطابق افکار جمهوریت اظهار عقیده می کرد و می گفت: نه برای اعمال خوب و نه برای اعمال بد، تحفه نباید گرفته شود، نه برای انجام امری و نه برای خودداری از انجام امری، تحفه گرفتن ممنوع است. قانونی که به قضات روم اجازه می داد هدایا و تحفه های کوچک بگیرند مشروط بر این که ارزش آن ها در عرض سال از یک صد اکو تجاوز نکند، قانون بدی بود. اشخاصی که به آن ها چیزی داده نمی شود چیزی هم نمی خواهند ولی اشخاصی که به آن ها چیز کمی داده می شود به زودی کمی بیش تر و بعد رفته خیلی زیادتر توقع می کنند.

روسو معتقد است که فساد سیاسی نتیجه حتمی کشمکش و تلاش برای کسب قدرت است. چنین به نظر می رسد که او با لرد اکتن (Lord Acton) که می گوید: تمام قدرت ها به فساد خواهند گرایید و قدرت مطلق به فساد مطلق تبدیل خواهد شد، موافق است. بنابر اعتقاد جرمی بنتام، فساد سبب می گردد که رفاه جامعه، قربانی نفع فردی شود.

گوگول، نویسنده روسی در کتاب معبد اهریمن با صراحت و قاطعیت می نویسد: آن زمان که تمدن بشری به وجود نیامده بود، انسان زندگی بهتری داشت. من آن دوره توحش و بربریت را تقدیس می کنم، زیرا از همه بدتر و مهم تر اشخاص پرمدعایی نبودند که به نام خان و ارباب...، بر جان و مال مردم مسلط شوند.

مطالعه تاریخ تمدن های باستان، بیانگر این است که فساد در جوامع بشری قدمتی به اندازه تمدن داشته و اکنون نیز یکی از مسایل مهم و اساسی در میان کشورهای جهان می باشد. فساد نابسامانی های بسیاری برای جوامع بشری به دنبال داشته و جنگ های پی در پی، خشونت ها و قیام علیه تمدن های حاکم، از بین رفتن سازمان ها و در هم ریختن جوامع، همیشه ناشی از فساد بوده است. در مجموع، فساد در کنار سایر عوامل، از عوامل مهم فروپاشی تمدن ها بوده است، به گونه ای که ابن خلدون در رابطه با عوامل ظهور و سقوط تمدن ها معتقد است: عامل اصلی فروپاشی و زوال حکومت ها اسراف، تبذیر و فساد در دستگاه حکومتی از جانب دولتمردان و حاکمان می باشد. در طی قرون و اعصار، همواره رابطه معکوسی بین استفاده درست و به جا از قدرت و قلمرو گسترش فساد وجود داشته است. زمانی که از قدرت به طور مطلوب استفاده می شد، میزان فساد کاهش می یافته است. موضوع فساد در تمام زمان ها، گریبانگیر دولت ها و دغدغه فکری بسیاری از اندیشمندان و متفکران سیاسی بوده است؛ دانته در قرن چهاردهم، در کتاب کمدی الهی خود به مسأله فساد توجه کرده و آن را از نظر درجه بندی

در اعماق جهنم قرار می‌دهد. به عقیده ماکیاوولی فساد جریانی است که طی آن، موازین اخلاقی افراد سست و فضیلت و تقوای آنان از بین می‌رود و از آن‌رو که افراد ضعیف و عاری از تقوا و پرهیزگاری، بیش‌تر در معرض فساد قرار می‌گیرند، باید با کنترل این افراد، هدایت رهبران فکری و با کمک دستگاه‌های ناظر از بروز این مشکل جلوگیری کرد.

2.2 تعریف فساد اداری

ریشه فساد فعل لاتین *rumpere* به معنای شکستن است بنا براین در فساد چیزی می‌شکند یا نقض می‌شود که آن ممکن است رفتار اخلاقی یا شیوه قانونی و غالباً مقررات اداری باشد.

طبق تعریف بانک جهانی و سازمان شفافیت بین الملل، فساد سوء استفاده از اختیارات دولتی (قدرت عمومی) برای کسب منافع شخصی (خصوصی) است، که این تعریف مورد توافق عمومی در جهان است و بطور ضمنی فرض شده است که مجموعه‌ای از قوانین و ضوابط مدون اداری وجود دارد که چهار چوب فعالیت‌های مجاز اداری را تعیین می‌کنند، هر گونه رفتار اداری که مغایر با این قوانین باشد و در آن انتفاع شخصی مطرح باشد فساد اداری تلقی می‌شود.

بدیهی است چنین تعریفی وقتی جامع است که قوانین و حدود آن کاملاً واضح و فراگیر باشد. فساد در جامعه نسبی است و با نظام ارزشی هر جامعه تعریف می‌شود.

بانک جهانی و سازمان شفافیت بین الملل:

فساد اداری عبارتست از استفاده از قدرت عمومی برای کسب منافع خصوصی اداری، تحت تأثیر منافع شخصی یا روابط و علایق خانوادگی.

2.3 انواع فساد اداری

یک محقق علوم سیاسی به نام هیدن هیمر، فساد اداری را به سه گونه سیاه، خاکستری و سفید تقسیم می‌کند:

فساد اداری سیاه

کاری که از نظر توده‌ها و نخبگان سیاسی منفور است و عامل آن باید تنبیه شود. برای مثال می‌توان از دریافت رشوه برای نادیده گرفتن معیارهای ایمنی در احداث مسکن نام برد.

فساد اداری خاکستری

کاری که از نظر اکثر نخبگان منفور است، اما توده‌های مردم در مورد آن بی‌تفاوتند. مثلاً کوتاهی کارمندان در اجرای قوانینی که در بین مردم از محبوبیت چندانی برخوردار نیستند و کسی غیر از نخبگان سیاسی به مفید بودن آنها معتقد نیست.

فساد اداری سفید

کاری که ظاهراً مخالف قانون است، اما اکثر اعضای جامعه (نخبگان سیاسی و اکثر مردم عادی) آن را آنقدر مضر و با اهمیت نمی‌دانند که خواستار تنبیه عامل آن باشند. برای مثال، چشم‌پوشی از موارد نقض مقرراتی که در اثر تغییرات اجتماعی و فرهنگی، ضرورت خود را از دست داده‌اند.

2.4 ریشه های فساد اداری در افغانستان:

فساد مرض مزمن هر اداره است. محو آن غیرممکن و به حداقل رساندن آن هدف تمامی دولت‌ها می‌باشد. در یک دهه اخیر افغانستان هر ساله مقام اول تا سوم فاسدترین نظام اداری را در جهان از آن خود می‌کند. فساد اداری به اندازه ناامنی و هراس‌افگنی برای حکومتداری خوب در افغانستان مشکل‌آفرین می‌باشد. در حقیقت فساد اداری عامل اصلی تمامی چالش‌های موجود به شمول ناامنی در افغانستان است. بنابراین عوامل و ریشه‌های فساد اداری در افغانستان چیست و راحل آن کدام است؟ این دو سوال اساسی است که هم دولت و هم ملت افغانستان مشتاق دریافت پاسخ مناسب برای آن می‌باشند.

متأسفانه در افغانستان هنوز برای این دو پرسش پاسخ مناسب داده نشده است. واقعیت این است که جواب دادن به این دو سوال آسان نیست و نیازمند آمار و اطلاعات دقیق از فعالیت‌های نظام اداری و مالی در چند سال گذشته می‌باشد که متأسفانه در افغانستان هیچ آمار و اطلاعات دقیق وجود ندارد. اما می‌توان به‌طور کلی بعضی از عوامل جهان‌شمول فساد اداری را در افغانستان نیز تعمیم داد و برخی از ریشه‌های فساد اداری مختص به افغانستان را یادآور شد و راه‌های مبارزه با آن را جستجو کرد.

۱- رونق اقتصادی: یکی از عوامل فساد اداری رونق و رشد اقتصادی است. در حالت رونق معاملات اقتصادی و مبادلات مالی و پولی گسترش می‌یابد؛ فساد اداری از پیامدهای اجتناب‌ناپذیر تمامی معاملات و مبادلاتی است که پول نقش واسطه را داشته باشد. یعنی پول یکی از انگیزه‌های اعمال فساد اداری می‌باشد. هر اندازه مبادلات پولی زیاد شود، انگیزه برای اعمال فساد در اداره زیادتر می‌شود. آیا واقعا افغانستان در طول این یک دهه اخیر رونق و رشد اقتصادی را تجربه کرده؟ جواب مثبت است. بلی افغانستان نسبت به دو دهه قبل از دهه به اصطلاح تحول شاهد یک رونق بسیار سریع و آنی بوده که عامل اصلی آن میلیاردها دالر کمک‌های جامعه جهانی است. سرازیر شدن حجم بزرگی از پول نقد پس از کمبود شدید نقدینگی برای اقتصادی که تمامی زیربناهای آن به کلی ویران شده باشد، بسیار مخرب و بحران‌ساز است. فساد اداری یکی از پیامدهای منفی سیلاب و طوفان نقدینگی است.

هنوز برای صفر ساختن این نوع فساد اداری و مالی راحلی وجود ندارد اما می‌توان آنرا به صفر میل داد و به حداقل رساند. در این حالت نمی‌توان به‌طور مستقیم با فساد مبارزه کرد بلکه سیاست‌های مستقیم مبارزه با فساد خود گرفتار فساد می‌شود. موثرترین شیوه مبارزه با فساد، غیرمستقیم است. یعنی عوامل و مهره‌های فساد باید قبلاً شناسایی شود و حداقل مبلغی که فساد اداری از چرخه اقتصاد خارج می‌سازد، باید تخمین زده شود و به‌عنوان هزینه فساد تعریف گردد و پس از آن باید سیاست‌های اتخاذ گردد که مبلغی که فساد اداری از چرخه اقتصاد خارج می‌سازد دوباره به چرخه اقتصاد بازگردد. مثلاً برای هزینه فساد باید بستر مناسب سرمایه‌گذاری فراهم گردد و پروژه فرعی تعریف گردد تا پول‌های خارج شده از چرخه اقتصادی دوباره به اقتصاد تزریق گردد.

این سیاست تنها می‌تواند اثر منفی فساد اداری را کاهش دهد و به حداقل برساند اما خود فساد را نمی‌تواند به حداقل برساند. بنابراین نمی‌توان این سیاست را مبارزه با فساد نامید بلکه نوعی مدیریت فساد است.

حامد کرزی، رئیس‌جمهور سابق با لحن و ادبیات ارشادی با اظهار این جمله: «پول‌ها را که دزدی می‌کنید نباید از کشور خارج کنید بلکه باید آن را در افغانستان خانه بسازید» به این موضوع اشاره کرده بود اما متأسفانه هیچ اقدام عملی در این خصوص انجام نداد. به هدر رفتن میلیاردها دالر کمک‌های جامعه جهانی که می‌توانست تمامی زیربناهای افغانستان را بسازد، نتیجه فساد است که عوامل آن رونق نسبی یک دهه اخیر می‌باشد. نمونه کامل آن پرونده فساد مالی وزارت شهرسازی است.

۲- نا کارآمدی نظام اداری: فساد اداری یکی از پیامدهای منفی اداره ضعیف و ناکارآمد است. این نوع فساد بیشتر در ادارات دولتی دیده می‌شود تا بخش خصوصی. اداره ضعیف و ناکارآمد علاوه بر این که بستر مناسبی برای گسترش انواع

فساد متعارف اداری فراهم می‌سازد، بسیاری از منابع مالی و فرصت‌های سرمایه‌گذاری و اشتغال‌زایی را نیز می‌سوزاند که خود نوعی از فساد می‌باشد. نظام فرسوده اداری و نبود سرمایه انسانی لازم عوامل اصلی نظام ناکارآمد اداری در افغانستان می‌باشد؛ نظامی که چهل سال قبل برای اداره این کشور ساخته شده بود که حتا در زمان خودش ناکارآمد عمل می‌کرد، امروزه بدون تغییر بنیادین و به روزسازی عهده‌دار اداره کشور شده است. در حالی که کشور سه دهه جنگ را پشت سر گذاشته، مقام اول در تولید و تجارت مواد مخدر در جهان را دارد، میدان رقابت قدرت‌های بزرگ جهان و منطقه می‌باشد و فقر و بی‌کاری در آن بیداد می‌کند.

فساد اداری از پیامدهای طبیعی اجتناب‌ناپذیر این نوع نظام می‌باشد. مصرف نشدن حجم بزرگی از بودجه انکشافی دولت در چند سال متوالی شاهد عینی از وجود نظام ناکارآمد اداری در افغانستان می‌باشد. ناتوانی در مصرف بودجه سالانه به علت هدر دادن فرصت‌های سرمایه‌گذاری و اشتغال‌زایی که خود نوعی از فساد اداری می‌باشد، زمینه اختلاس منابع مالی مصرف نشده را نیز فراهم می‌سازد. همچنین ساخت مکتب‌های رویایی و استخدام آموزگاران تخیلی نمونه‌هایی از فساد است که تنها در اداره ضعیف و ناکارآمد می‌تواند ظهور یابد.

مدرن و به روزسازی نظام اداری و ارتقای ظرفیت منابع انسانی یکی از راه‌های مبارزه با فساد و جلوگیری از آن می‌باشد. یعنی اگر اداره مطابق به نیازهای زمان ساخته و از سرمایه انسانی به خوبی استفاده شود، نظام اداری با ظرفیت کامل کار می‌کند و فساد ناشی از بروکراسی اداری به حداقل می‌رسد.

۳- اندازه و نقش دولت: اندازه و نقش دولت رابطه مستقیم با فساد دارد. یعنی هر اندازه تشکیلات دولت کلان و کلان‌تر شود به همان اندازه فساد گسترش پیدا می‌کند و همچنین هر اندازه مخارج دولت زیاد و زیادتر شود به همان اندازه فساد اداری افزایش می‌یابد. مدیریت موثر و نظارت دقیق هر دو از بایدهای نظام و اداره سالم می‌باشد؛ تشکیلات کلان موجب کاهش مدیریت موثر و نظارت دقیق می‌گردد که هر کدام به نوبه خود فساد اداری به دنبال دارد.

منابع مالی و بهتر بگویم پول، انگیزه اصلی خلق و ظهور فساد در اداره می‌باشد. اگر پول به عنوان مخارج دولت وارد چرخه اقتصادی گردد، انگیزه خوبی برای ورود مافیا و استفاده‌جویان در اداره می‌باشد، خصوصاً زمانی که دولت و هر اداره دیگر با تورم تشکیلاتی و ضعف مدیریتی روبه‌رو باشد. دقیقاً مثل افغانستان امروزی که هر روز تشکیلات دولت کلان و کلان‌تر می‌شود و کمیسیون‌های جدید به آن اضافه می‌گردد و از طرف دیگر هیچ تلاشی در جهت ایجاد مدیریت سالم و نظارت قانونی صورت نگرفته است. افزایش مخارج دولت از چند میلیون افغانی به میلیون‌ها دالر امریکایی انگیزه و زمینه فساد را چنان فراهم ساخته بود که حتا نهادهای به ظاهر قانونی برای اختلاس دالرها باآورده تاسیس گردید.

وجود کابل‌بانک و خلق بحران مالی آن در شرایط رونق، یکی از نمونه‌های فساد سازمان‌یافته است که عامل اصلی آن پر بودن کیسه دولت بود. همچنین حقوق و امتیازات سرسام‌آور به عنوان معاش در ادارات دولتی نیز از پیامدهای منفی افزایش مخارج دولت در خلای مدیریت ناسالم می‌باشد. خرد ساختن تشکیلات دولت که خود هزینه بر و فسادآور می‌باشد، کاری بس دشواری است اما هرچه سریع‌تر باید این کار صورت گیرد و یکی از راه‌های مبارزه با فساد و جلوگیری از آن می‌باشد.

کاهش مخارج دولت تنها به انگیزه مبارزه با فساد بدون دلایل اقتصادی پیامدهای منفی در پی خواهد داشت که کمتر از فساد اداری نمی‌باشد. کاهش تقاضا یکی از پیامدهای منفی کاهش مخارج دولت در شرایط رکود اقتصادی و ظرفیت بی‌کار می‌باشد. این در حالی است که افغانستان برای مدت طولانی نیاز به افزایش تقاضا دارد. اما باز هم باید این کار صورت گیرد به شرط این که منابع مالی ذخیره شده در نتیجه کاهش مخارج دولت، باید صرف مخارج سرمایه‌گذاری و خریداری تولیدات داخلی گردد.

۴- ناامنی: فساد اداری و ناامنی علت و معلول هم‌دیگراند. ناامنی سبب می‌شود بخش اعظم نیروی دولت صرف تامین امنیت گردد. در نتیجه مدیریت و نظارت دولت بر فعالیت‌هایش ضعیف می‌گردد. از طرف دیگر فساد به عنوان آفت اداری سبب می‌شود که دولت نتواند اقتدار و حاکمیتش را حفظ کند، در این صورت برای مخالفین فرصت ناامن ساختن قلمرو دولت

فراهم می‌گردد. در افغانستان هر دو مشکل همزمان برای دولت ایجاد شده است و حل هر کدام مستلزم پیدا کردن راحل برای دیگری است. چه باید کرد؟ در گام نخست با فساد مبارزه کرد یا امنیت پایدار را تامین نمود؟ در طول یک دهه اخیر دولت افغانستان بین این پرسش قرار گرفته و هنوز نتوانسته تصمیم قاطع بگیرد. باید اعتراف کرد که تصمیم دشواری است.

۵- سیاست‌زدگی: سیاست‌زدگی و یا سیاسی شدن آفت نظام اداری و فعالیت‌ها اقتصادی است که می‌تواند پیامدهای منفی متعددی داشته باشد. فساد اداری یکی از پیامدهای منفی و مخرب سیاست و سیاست‌زدگی اداره است. دستیابی به قدرت و اعمال آن یکی از انگیزه‌های اعمال فساد است. در طول یک دهه اخیر رهبران سیاسی و سیاستمداران در افغانستان برای تصاحب قدرت و اعمال نفوذ تلاش کردند قانون را دور بزنند و به‌طور غیرقانونی عوامل خود را در ادارات دولتی و سازمان‌های بین‌المللی استخدام کنند. یا این‌که نتیجه یک پروسه کاملاً اداری را به نفع خود از مسیر اصلی‌اش منحرف سازند.

نمونه کامل آن دخالت در پروسه انتخابات در تمامی دوره‌ها می‌باشد تا این‌که سومین دور انتخابات ریاست‌جمهوری را به بحران کشاند. این شیوه متأسفانه امروزه تبدیل به یک سنت گردیده و تنها راحل رسیدن به قدرت، جایگاه اجتماعی و موقعیت شغلی می‌باشد و تمامی افراد جامعه برای دستیابی به آن دنبال پیدا کردن راحل سیاسی هستند. همچنین منافع اقتصادی و ثروت اندوزی باعث شده است که سیاستمداران و احزاب سیاسی برای تصاحب پروژه‌های بزرگ اقتصادی اعمال نفوذ کنند و پروسه قانونی را مختل سازند. پرونده خریداری سوخت وزارت دفاع خود نوعی از اعمال نفوذ عوامل سیاسی در فعالیت‌های اقتصادی و اداری است. تا زمانی که به‌طور قانونی و ساختاری مرز مشخصی میان فعالیت‌های اقتصادی و سیاسی، فعال اقتصادی و سیاسی، اداره و سیاست ایجاد نگردد اعمال نفوذ سیاست در نظام اداری و فعالیت‌های اقتصادی همچنان ادامه دارد و پیامد آن نقض قانون و فساد اداری است.

موارد فوق‌الذکر مهم‌ترین ریشه‌های فساد اداری در افغانستان می‌باشد تا زمانی‌که مطالعات دقیق و ارزیابی و تفتیش مسلکی از نظام اداری و فعالیت‌های اداری و اقتصادی یک دهه اخیر در افغانستان صورت نگیرد، موارد مذکور می‌تواند به‌عنوان فرضیه‌های نیرومند باقی باشند و منتظر کشف جدید در عرصه شناخت عوامل و ریشه‌های فساد باشیم. پیشنهاد مشخص این است که سیاست‌های که به هدف مبارزه با فساد اداری تا کنون اتخاذ شده است باید مورد تجدید نظر جدی قرار گیرد و دلایل ناکامی سیاست‌های مذکور باید جستجو گردد.

در گام بعدی مطالعه دقیق و علمی با موضوعات فساد اداری در یک دهه اخیر صورت گیرد تا ریشه‌ها و عوامل فساد شناسایی شده و به‌صورت نتیجه علمی و پژوهشی منتشر گردد. این کار می‌تواند با تاسیس نهاد علمی و پژوهشی و یا حمایت از مطالعات علمی و پژوهشی با موضوعات فساد اداری در افغانستان و جهان و یا هر دو مور همزمان صورت گیرد. پس از شناسایی عوامل و ریشه‌های فساد نوبت اقدام عملی یعنی مبارزه با فساد می‌رسد. دادگاه ویژه و پولیس مخفی مبارزه با فساد اداری بهترین و موثرترین اقدام عملی مبارزه علیه فساد اداری می‌باشد. ایجاد هیاهوی و رسانه‌ای ساختن پرونده‌های فساد و عوامل آن نه تنها فساد را کاهش نمی‌دهد بلکه موجب ظهور فساد از نوع فرار از قانون می‌گردد. دقیقاً مثل پرونده کابل‌بانک و وزارت شهرسازی که برای فرار از قانون حتا از نام و اعتبار نمایندگان پارلمان و امکانات دولت استفاده شده است که خود نوعی از فساد است.

3 قوانین مبارزه با فساد اداری

3.1 ماده اول:

این قانون در روشنی احکام ماده پنجاهم و جز سوم ماده هفتادم و پنجم قانون اساسی به منظور تنظیم امور مربوط به فساد اداری در تمام ادارات دولتی، تصدیها و موسسات مختلط، خصوصی و غیر دولتی که طرف قرار داد یا معامله با ادارات دولتی باشد وضع گردیده است.

3.2 ماده دوم : اداره مسؤل:

(1) مرجع اساسی بازرسی و تنظیم امور مربوط به مبارزه علیه جرایم ارتشا و فساد اداری، اداره مبارزه علیه فساد اداری بوده که بصورت مستقل تحت نظر رئیس جمهور فعالیت مینماید. [6]

(۲) اداره مبارزه علیه ارتشا و فساد اداری در اجراءات خویش احکام این قانون و سائر اسناد تقنینی نافذ را ملاک عمل قرار میدهد.

3.3 ماده سوم: اصطلاحات آتی در این قانون مفاهیم ذیل را افاده مینماید

1_ اداره: عبارت است از تمام ادارات دولتی اعم از قضا، خرنوالی، قوای مسلح، پولیس، امنیت ملی، تصدیها و مؤسسات مختلط خصوصی و غیر دولتی که به نحوی از انحاء در معامله با دولت قرار میگیرند

2_ رشوت: عبارت از مفاهیم مندرج مواد (۲۵۴ الی ۲۶۷) قانون جزاء میباشد

3_ فساد اداری: عمل خلاف قانون است که توسط کارکنان دولتی و سایر موظفین خدمات عامه به مقصد حصول اهداف و منافع شخصی و یا گروهی به اشکال ذیل صورت میگیرد.

-اختلاس و غدر.

-سرقت اسناد.

-اتلاف اوراق و اسناد رسمی.

-تجاوز از حدود صلاحیت قانونی.

-استفاده از امکانات دولتی و اوقات رسمی در امور شخصی.

-امتناع و استنکاف از وظیفه بدون عذر قانونی.

-کتمان حقیقت.

-جعل و تزوير اسناد.

-وانمود ساختن صلاحيت اجرا و يا امتناع از اموريكه وظيفه مؤظف خدمات عامه نباشد.

-تجاوز از حدود صلاحيت قانوني.

-اخذ هر نوع تحفه به منظور اجراي كار در امور مربوط.

-تعلل بي مورد در اجراءات وظيفه محوله.

-رويه سوء مؤظفين خدمات عامه در برابر افراد.

-تطميع، سفارش، التماس غير قانوني و واسطه شدن.

-دخيل ساختن ملاحظات قومي، منطقي، مذهبي و لساني، حزبي، جنسي و شخصي در انتخاب و استخدام.

۴ -مؤظفين خدمات عامه: عبارت از مفهوم مندرج ماده (۱۲) [3^۱] قانون جزا ميباشد.

۵- بازرسي: عبارت است از بررسي ايكه از اجراءات وزارت ها و ادارات مندرج جزء (۱) اين ماده توسط مؤظفين اداره مبارزه عليه ارتشاء و فساد اداري بر مبناي اطلاعات حاصله و آثار و علايم جرايم مندرج اين قانون صورت ميگيرد.

3.4 ماده چهارم : اهداف

اهداف اين قانون عبارت اند از:

۱ -تشخيص علل و انگيزه هاي فساد در ادارات و اتخاذ تدابير لازم و مؤثر جهت از بردن آن.

۲ -ارتقاء شفافيت در اجراءات ادارات و نهاد هاي طرف معامله و قرارداد با دولت.

۳ -بازرسي فعاليت هاي مالي و اقتصادي مشكوك ادارات به نحوي كه منجر به تقويت و انكشاف اقتصاد ملي، رشد اجتماعي و حصول اطمينان از صحت حساب دهی دقيق دارايی های عامه گردد.

۴ -تحليل و ارزيابي فعاليت هاي مالي و اقتصادي و مؤثريت كاري ادارات مركزي و ولايتي كه در آن اشتباه رشوت و فساد اداري موجود باشد.

۵ -مبارزه دوامدار عليه جرم رشوت و انواع فساد اداري در ادارات مندرج جزء (۱) ماده سوم اين قانون.

۶ -سعي مستمر براي ايجاد اداره سالم، كارآمد و مسؤول در برابر مردم در حدود صلاحيت.

۷ -بازرسي از چگونگي حراست و مراقبت از اموال و ساير دارايی های عامه مطابق احكام قانون.

۸ -جلب همكاري و كمك ساير ادارات دولتي به منظور از بين بردن فساد اداري.

۹ -شناسايي افراد و ادارات قانون شکن و معرفي آنها غرض تعقيب عدلي.

3.5 ماده پنجم:

اداره مبارزه علیه ارتشاء و فساد اداری دارای وظائف ذیل میباشد:

- ۱ - طرح پالیسی دولت در امر مبارزه علیه ارتشاء و انواع فساد اداری و تطبیق آن بعد از منظوری مقام ریاست دولت.
- ۲ - ایجاد میکانیزم فعال و مؤثر جهت تطبیق احکام این قانون و نظارت بر اجرای آن.
- ۳ - انجام مطالعات لازم جهت دریافت شیوه های مناسب بمقصد ایجاد اداره سالم.
- ۴ - تشخیص علل و اسبابیکه موجب ایجاد فساد در سیستم اداره عامه میگردد.
- ۵ - ارائه مشوره در مورد شیوه های استفاده معقول از امکانات مادی تخنیکی در امر جلوگیری از فساد اداری.
- ۶ - بازرسی از امور مربوط به ارتشاء و فساد در ادارات.
- ۷ - ارائه گزارش منظم در مورد اجراءات و دست آورد های اداره به مقام ریاست دولت.
- ۸ - نشر راپور مفصل فعالیت های سالانه اداره جهت آگاهی عامه.
- ۹ - ایجاد مرکز معلوماتی برای ثبت دارایی های مؤظفین خدمات عامه.
- ۱۰ - تدویر کورس ها، سیمینار ها، ورکشاپ ها و کنفرانس ها غرض ارتقاء مؤثریت و ظرفیت کاری مربوط در مرکز و ولایات.
- ۱۱ - برقراری و توسعه مناسبات و توأمیت ها با ادارات مماثل دول متحابه و مؤسسات بین المللی.
- ۱۲ - پیشنهاد اتخاذ تدابیر لازم غرض ارتقای مؤثریت کاری و شفافیت فعالیت های مالی و اقتصادی ادارات مرکزی و ولایتی.
- ۱۳ - سائر وظائفی که از جانب رئیس جمهور به عهده آن گذاشته می شود.

3.6 ماده ششم : صلاحیت ها

اداره مبارزه علیه ارتشاء و فساد اداری دارای صلاحیت های ذیل میباشد.

- ۱ - اتخاذ تصامیم عاجل جهت معر فی مظنونین جرایم ارتشاء و فساد اداری مندرج این قانون غرض تعقیب عدلی.
- ۲ - تعقیب و حصول اطمینان از چگونگی تطبیق تصامیم مندرج جزء (۱) این ماده.
- ۳ - حصول اطمینان از تطبیق و رعایت قوانین، فرامین و سائر اسناد تقنینی در عرصه مبارزه علیه ارتشاء و فساد اداری.

۴- صدور هدایات در مورد متوقف ساختن اجراءات اداراتیکه عدم شفافیت و مؤثریت آنها حین بازرسی تثبیت میگردد.

۵- در صورت لزوم ارزیابی مجدد اسناد بررسی شده.

۶- مطالبه اسناد مورد ضرورت از ادارات.

۷- دعوت مسؤولین ادارات داخلی و اهل خبره جهت توضیح و ارائه مشوره در مورد موضوعات تحت بررسی.

۸- جلب همکاری مسؤولین ادارات غرض رسیدگی به شکایات ناشی از فساد اداری.

۹- حصول اطمینان از صحت حساب گیری و حراست دارایی های عامه در ادارات تحت کار.

۱۰- بازرسی عینی از جریان فعالیت های مالی و اقتصادی ادارات و چگونگی تحقق مفاد قرارداد های عقد شده ادارات با مؤسسات، شرکت ها و اشخاص انفرادی تدارک کننده خدمات در صورت مظنون بودن موظفین آنها به ارتکاب جرایم مندرج این قانون.

3.7 ماده هفتم: اهداف

اداره مبارزه علیه ارتشاء و فساد اداری دارای تشکیلات مرکزی و حوزوه وی میباشد که از طرف رئیس آن پیشنهاد و مطابق احکام قانون منظور میگردد.

3.8 ماده هشتم: همکاری ادارات:

ادارات مکلف اند در تحقق اهداف مندرج این قانون با اداره مبارزه علیه ارتشاء و فساد اداری در موارد ذیل همکاری نمایند:

۱- فراهم آوری تسهیلات لازم برای موظفین اداره مبارزه علیه ارتشاء و فساد اداری حین بازرسی موضوعات مورد نظر.

۲- ارائه معلومات و توضیحات لازم به موظفین اداره مبارزه علیه ارتشاء و فساد اداری عندالمطالبه.

۳- توظیف کارکنان متخصص و مسلکی جهت همکاری با موظفین اداره مبارزه علیه ارتشاء و فساد اداری حین بازرسی.

۴- ارائه گزارش در مورد تحقق نتایج بازرسی های قبلی و تطبیق هدایات و احکام مقامات ذیصلاح در میعادیکه از طرف اداره مبارزه علیه ارتشاء و فساد اداری معین میشود.

3.9 ماده دهم: تصویب لوایح:

هیئت رهبری اداره مبارزه علیه ارتشاء و فساد اداری به منظور تطبیق بهتر احکام این قانون و تنظیم وظایف شعبات مربوط لوایح را وضع و تصویب می نماید.

3.10 ماده یازدهم: محرمیت اجراءات:

موظفین اداره مبارزه علیه ارتشاء و فساد اداری مکلف اند از افشاء اسناد و اسرار اداره خودداری ورزند، در غیر آن تحت تعقیب عدلی قرار می گیرد.

3.11 ماده دوازدهم: احکام جزایی قابل تطبیق:

(۱) مرتکبین جرائم مندرج در این قانون به شمول کارکنان اداره مبارزه علیه ارتشاء و فساد اداری مطابق احکام قانون جزا و سایر قوانین نافذه مجازات می گردند.

(۲) در صورتیکه برای یکی از تخلفات مندرج این قانون، در قانون جزا و سائر قوانین مجازات پیشبینی نگردیده باشد، محکمه صلاحیت دارد مرتکب را با نظر داشت حالات ارتکاب جرم تعزیر نماید.

ماده سیزدهم: وظایف مراجع عدلی:

مراجع تعقیب عدلی و قضایی و سایر ادارات ذیربط از اجراءات مربوط در مورد جرایم مندرج این قانون در موعد معینه به اداره مبارزه علیه ارتشاء و فساد اداری اطلاع میدهند.

عدم تداخل در وظایف: ماده چهاردهم:

احکام این قانون وظایف و صلاحیت های مندرج در اسناد تقنینی نافذه سائر ادارت دولتی را اخلال نمی نماید.

4 راه حل:

از بدو تاسیس دولت موقت تا به حال، به خاطر ریشه کن نمودن فساد اداری، میلیونها دالر به مصرف رسیده اما نه تنها که فساد اداری را از افغانستان ریشه کن نتوانسته اند، بلکه فساد اداری را در کشور ترویج بیشتر بخشیده اند. بدین ملحوظ، ما ویب سایتی را در نظر گرفته ایم که مشکلات و عرایض مردم را به سردمداران حکومتی به صورت مستقیم و بدون واسطه برساند.

در واقع، این راه ارتباط بین رئیس جمهور و مردم میباشد که مردم قادر اند تا بدون ضیاع وقت، مشکلات شان را به رئیس جمهور و دیگر ارگان های دولتی برسانند.

راه حل ما یک راه حل مناسب است که میتواند از اضرار فساد اداری جلوگیری نماید. درین جا ما تلاش بخرج دادیم تا این سیستم بتواند جاگزین مناسب برای کمک های میلیون دالری در کشور باشد، تا باشد مردم ما محتاج کشورهای بیگانه نباشد و به پای خودش ایستاد شود

رسم توضیحی 1: ببینید به فساد نه! بگوییم

5 (Implementation) پیاده سازی:

وبسایتی که ما ساختیم از دو بخش Front-End و Back-End ساخته شده است.

5.1 Back-End

برای ساختن دیتابیس این وبسایت ما از MySQL استفاده نموده ایم که درین دیتابیس ما مجموعاً 24 table داریم که هر کدام شان ضروری میباشد.

رسم توضیحی 2: لوگوی دیتابیس MySQL

5.1.1 لیست از جداول دیتابیس

 corp1
 corp2
 corp3
 cruprtion
 delete
 detail
 document
 gools
 history
 history_more
 home
 index
 login
 logout
 main
 ONCMS.sql
 picSetting
 picture
 regester
 report
 setting
 top
 video
 vidSetting

رسم توضیحي 3 : لیست از جدولهای دیتابیس سیستم

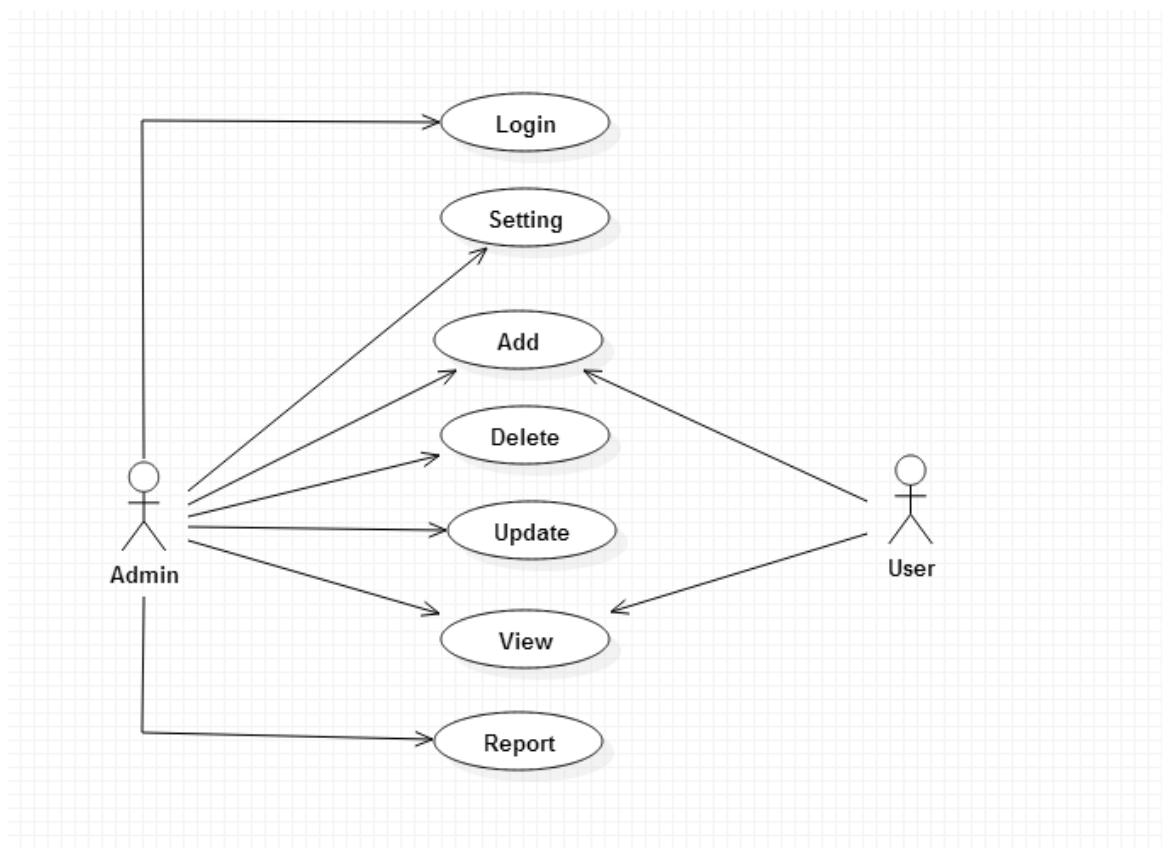
UML Diagrams 5.2

Use Case Diagram 5.2.1

درین شکل طوری که می بینید ما دو Actor و شش تا use case داریم ، که درین جا ما خواستیم صلاحیت های هر کدام ازین actors را بشما مفصلا شرح نمایم ، که در حقیقت actors هم بدو دسته تقسیم شده است .

Admin 1: که میتواند به تمام use case ها دسترسی پیدا نماید یعنی admin میتواند که به سیستم وارد شود ، تنظیمات سیستم را دست کاری نماید، موضوع جدیدی را اضافه نماید ، معلومات غیر ضروری را حذف نماید، و یا اگر معلومات دقیق نباشد آنرا دوباره وارد نماید ، ببیند و در آخر چیزی که خیلی مهم است ان هم اینست که بتواند یک گزارش تهیه نماید واین گزارش برای اینست که از هر ارگان دولتی که برای ما شکایات میایند ما آنها را کتگوری بندی میکنیم و همان گزارش را برای همان ارگان مربوطه میفریستیم تا در پی اصلاح ان برآیند.

user 2: کارهای که یک user انجام میدهد درین سیستم خیلی محدود است ، چون سیستم ما یک سیستم آگاهی دهی و یک سیستم اطلاع رسانی است ، فقط user میتواند ببیند و معلومات ارسال نماید ، اما نمیتواند کارهای admin را انجام بدهد.

رسم توضیحي 4: Use Case Diagram

Front-End 5.2.1

مایان در بخش front-End کوشش بخرچ دادیم که تا یک دیزاین ساده اما پر مفهوم و جذاب باشد ، بدین خاطر ما از تکنالوژی های چون HTML, CSS , JAVA SCRIPT, JQUERY, BOOTSTRAP استفاده نمودیم بخاطر جذابیت صفحه ویب سایت.

5.3.1 تصویر از تکنالوژی های استفاده شده:

رسم توضیحی 5: تکنالوژی های استفاده شده

5.2.2 چگونگی استفاده از این سیستم

using technology:

طوری که در معرفی این ویب سایت یاد آور شدیم این ویب سایت یک ویب سایب آگاهی دهی و افشا گری است و همچنان یاد آور شدیم که ما نهایت کوشش نمودیم تا که ویب سایت ما ساده باشد تا مردم بتوانند به سادگی با این ویب سایت کار نمایند .

چون مردم افغانستان اکثریت سواد کافی ندارند. بنا کار نمودن با این ویب سایت خیلی راحت و ساده است.

همچنان ما در صفحه نخست اهداف خود یعنی هدف از ساخت این سیستم را ذکر نموده ایم تا همه استفاده کنندگان بدانند که ما برای چه هدفی این ویب سایت را ساخته ایم.

در صفحه نخست ویب سایت که ما برای مبارزه با فساد اداری ساختیم در قدم نخست ما یک آیت از قران کریم آوردیم که دلالت میکند بر اهمیت مبارزه با فساد اداری و صفحه نخست را ما به سه کتگوری تقسیم نمودیم .

slide show_1

Videos_2

Golas_3

که بجز ازین سه بخش ما زیر بخش های همچون تازه ترین اخبار جهان ، در باره ما و تماس با ما را داریم البته تازه ترین اخبار جهان بیشتر مربوط میشود به اخبار در باره فساد اداری.

وَلَا تَبْغِ الْفُسَادَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ

صفحه اصلی | درباره فساد | اسناد ها | ورور

بنام خداوند بزرگ

هدف ما :

فساد اداری، آسیب های زیادی را بر پیکر جامعه افغانستان وارد آورده و مانع اشتغال زایی در کشور گردیده است که میزان بلند نرخ بیکاری در کشور، یکی از تبعات آن می باشد. پیامد های ناگوار اجتماعی- اقتصادی فساد اداری؛ نظیر بیکاری، فقر، نا امنی، ترویج فرهنگ گریز از قانون، ضعف انگیزه کاری کارمندان، پایین آوردن مشروعیت دولت، کاستن از اعتماد مردم نسبت به دولت، کاهش اثر بخشی ادارات دولتی در عرضه خدمات و هدایت امور و در نهایت اتلاف منابع ملی را در پی داشته است. هرچند تحقیقات زیادی در رابطه با فساد اداری، عوامل و پیامد های ناشی از آن در افغانستان صورت گرفته است و بسیاری از محققین و نهاد های تحقیق کننده ضرورت مبارزه با این پدیده شوم و زیان آور را درک و در پی اصلاح و از بین بردن آن بر آمده اند. ولی با آنهم، ضرورت مبارزه با فساد اداری، ابعاد و پیامد های ناشی از آن، نیاز توجه جدی هم دولت و هم جامعه مدنی و سایر گروه های فشار را می طلبد. از اینکه عصر حاضر، عصر تکنولوژی و ارتباطات است و بیشتر مردم به اینترنت و تکنولوژی دسترسی دارند. در این وب سایت شما میتوانید هر نوع فسادها که روزانه در ادارات دولتی به آن مواجه میشوند، افشا بسازند. این وب سایت، طوری طراحی ویزاین شده که مردم بتوانند تصاویر، فیلمها و اسناد دست داشته شان را در آنجا بگذارند تا نه تنها مردم، بلکه، مقامات بلند پایه دولتی هم ببینند که کدام اداره بیشتر معروض به فساد است.

یادداشت :

برای افشا نمودن فسادهای که شما روزانه با آن مواجه میشوید به لتک پایین کلیک نمایند.

ثبت نمودن اسناد

تصاویر

هم ما

تازه ترین اخبار جهان

درباره ما

تماس با ما

Designed by Rohullah Maseh And Yasin Bahmanish
Copy right © Year : 2016

رسم توضیحي 6: صفحه نخست یا صفحه اصلی

Functionality 5.2.3

یکی از functionality های از سیستم ما ثبت نمودن اسناد است که توسط users یا استفاده کننده گان از این وب سایت به ثبت میرسد. که در اول اهداف ما را خوانده بعد از آن اسناد شان را روان میکند

5.2.4 طریقه ثبت نمودن اسناد.

درین فورم چند چیز خیلی ضروری میباشد.

پر نمودن این فورم که شامل موضوع، پیام، تاریخ، و همچنان تصویر و فیلم میباشد.

لطفا اسناد دست داشته خود را با ما شریک سازید !

موضوع

پیام

تاریخ

فلم

عکس

فرستادن

رسم توضیحي 7 : ثبت نمودن اسناد

5.2.5 تنظیمات (Setting):

امنیت یکی از اساسات مهم در سیستم هاست چه در سیستم های تحت وب و چه در سیستم های دیسک تاپ بهمین خاطر ما یک بخش تنظیمات را در نظر گرفتیم تا بتوانیم سیستم خود را به شکل بهتر اداره کنیم. در بخش تنظیمات ما سه بخش را در نظر گرفتیم که عبارتند از:

1- فعال و غیر فعال

2- حذف

3- انتخاب و عدم انتخاب

که هر کدام شان را بصورت شرح توضیح میناییم.

5.2.6 فعال و غیر فعال:

دکمه های فعال و غیر فعال یک functionality ضروری درنجا پنداشته میشود که انرا درینجا علاوه نمودیم که خیلی ها مهم و پر کاربرد میباشد و این دکمه را بخاطر این ساختیم تا از وارد شدن دیتای غیر ضروری و دیتای مضر خود داری نماییم. یعنی این دکمه ها برای اینست که اولاً دیتا ها را دیده و بعداً تصمیم میگیریم که آیا دیتا را به نمایش بگذاریم یا خیر؟

ادمین میتواند تنها به تنظیمات دست یابد و همین ادمین است که تصمیم میگیرد که کدام دیتا باید نمایش گذاشته شود یا که نشود ، در صورت که دکمه فعال را بزند یعنی مدیر یا ادمین همین سیستم اجازه داده تا که دیتا به نمایش گذاشته شود و اگر دکمه غیر فعال را بزند یعنی که این دیتا نباید به نمایش گذاشته شود.

5.2.7 حذف (Delete):

این دکمه زمانی استفاده میشود که ما بخواهیم دیتای یا معلومات غیر ضروری را حذف کنیم.

5.2.8 گزارش (Report):

بخش مهم از سیستم ما یک گزارش دهی عمومی از انواع فساد در ادارات و ارگانهای دولتی و خصوصی میباشد و ما در نظر گرفتیم اینست که ما از ارگانهای که شکایات بصورت روزمره و یا

ماهانه زياد ميايد ما همان شكايات را جمع نموده و به همان ارگان مربوطه ارسال مينماييم ، تا باشد كه همان ارگان بفهمند كه در كدام ادارت فساد اداري زياد است تا دست بكار شده و بتواند مشكلات شان را حل نمايد.

موضوع	پيام	قلم	تصوير	تاريخ	كليد	حذف	گزينش
jhlkh	jzjh d g s dg sd g s df g sd g s			1395-08-16	لعل	حذف	انتخاب
corruption	new one			1395-08-08	غيرلعل	حذف	هم انتخاب
وزارت تحصيلات عالي	بورسيه هاي كه بايد به افراد واجد شرايط توزيع ميشود.			1395-10-07	غيرلعل	حذف	هم انتخاب

گوش

رسم توضيحي 8: صفحه تنظيمات و گزارش دهی

5.3.8 ورود(Login):

این یک لایه امنیتی است که برای هر سیستمی ضروری می باشد خصوصا برای سیستم ما که کار ما کاری اجتماعی و آگاهی دهی می باشد و فقط مدیر یا Admin میتواند به آن دسترسی داشته باشد.

رسم توضیحی 9: صفحه وارد شدن به سیستم

5.2.9 درباره فساد اداری:

ما خواستیم حاصل زحمات که درین سمستر متحمل شدیم را در این وب سایت بگنجانیم ، ما خواستیم که در باره فساد اداری ، انواع فساد اداری و قوانین مبارزه بافساد اداری معلومات جمع آوری نموده و در خدمت استفاده کنندگان قرار بدهیم.

نتیجه

همانطوریکه در نخست گفتیم وبسایت ما یک وبسایت آگاهی دهی و اطلاع رسانی است ، و هدف از ساخت این وبسایت حس وطندوستی ما میباشد ، زمانی که ما در یک کشور زندگی میکنیم و از آب و هوا و خاکش استفاده میکنیم همان کشور بالای ما حق دارد ، طوریکه در جریان هستید میلیونها دالر در افغانستان بخاطر از بین بردن فساد اداری بمصرف رسید و همچنان کشور های زیادی به کشور ما علیه این پدیده شوم مبارزه کردند اما ره بجای نبردند نه تنها فساد اداری را از افغانستان کم نتوانستند بلکه فرهنگ فساد را در افغانستان بیشتر ترویج دادند.

طوریکه رشوه دهی و رشوه ستانی در افغانستان امروز به یک فرهنگ مبدل شده است، ما هم به نوبه خود خواستیم به کشور عزیز خود افغانستان خدمت نماییم بدین لحاظ خواستیم این وبسایت را بسازیم با وجودیکه ریشه کن نمودن فساد از افغانستان کار ساده ای نیست اما با آن هم میخواهیم دین که این کشور بالای ما دارد آنرا ادا نماییم، طوریکه سعدی بزرگ میفرماید.

گر نتوان آب دریا را کشید هم به اندازه ای تشنگی باید چشید

یعنی ما با ساختن این وبسایت خود امیدوار هستیم کار را که اداره مبارزه با فساد اداری نتوانست و همچنین کاری را که کمک های میلیون دالری در افغانستان نتوانست ما با این وبسایت خود انجام بدهیم ، در حقیقت این یک راه بسیار خوب برای ارتباط دادن و نزدیک نمودن مردم با سردمداران حکومت میباشد.

ازین طریق ما میتوانیم که فاصله ایجاد شده بین ریس جمهور و دیگر سردمداران حکومتی را با مردم نزدیک بسازیم و این یک راه بسیار خوب برای از بین بردن فساد اداری است ، طوریکه همه میتوانند روزانه خودشان با فساد اداری مبارزه نمایند، طوریکه هر شخص در هر ارگان دولتی فساد را می بیند و یا هم از شخص مذکور رشوه می طلبد ، شخص مذکور جریان را برای بیان میکند و ما هم آن شخص را افشا می نمایم .

مآخذها: (References)

- [1] قرآن کریم ، سپاره 20، سوره قصص، آیه 77،
- [2] ربیعی، همان، ص. 29
- [3] هیود، همان، ص. 475
- [4] Goel, R.K. & Nelson, M.A. Public Choice (1998) 97: 107. ... 1983–1987
- [5] Cadot, O. (1987). Corruption as a gamble. Journal of Public Economics 33: 223–244.
- [6] Available: <http://www.bsharat.com>